

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
«Фізична терапія, ерготерапія»
“28” листопада 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради Навчально-
наукового медичного інституту
Протокол від 29 листопада 2024 р. № 4

СИЛАБУС

ПРОТЕЗУВАННЯ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ НАСЕЛЕННЯ

обов'язкова

(редакція з урахуванням оновлення ОП «Фізична терапія, ерготерапія», відповідно
вимог Стандарту, згідно Наказу МОН України від 29.10.2024р. №1541)

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
галузь знань	22 Охорона здоров'я
спеціальність	227 Терапія та реабілітація
спеціалізація	227.02 Ерготерапія
освітня кваліфікація	бакалавр терапії та реабілітації
професійна кваліфікація	асистент ерготерапевта
форма навчання	денна
курс та семестр вивчення	III курс, 6 семестр
навчальної дисципліни	

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри фізичної
та реабілітаційної медицини
Протокол від 27 листопада 2024 р. № 6

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Кононенко Сергій Володимирович, доктор філософії, доцент
Профайли викладачів	https://sport-health.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532) 69-70-94
E-mail:	sporthealth@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://sport-health.pdmu.edu.ua

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3 / 90 із них:

Лекції (год.) – 12

Практичні (семінари) (год.) – 36

Самостійна робота (год.) – 42

Вид контролю – ПМК (підсумковий модульний контроль)

Політика навчальної дисципліни

Особливості вивчення дисципліни «Протезування різних категорій населення» визначається політикою Університету та кафедри щодо організації освітнього процесу. Кафедрою створене якісне та безпечне освітнє середовище: практичні заняття проходять на базах:

Полтавський державний медичний університет (ПДМУ);

КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М. В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»;

ТОВ «Ортопед».

Шановний здобувачу вищої освіти! При опануванні дисципліни ми дотримуємося Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті та Правил внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету, затверджених Вченою радою ПДМУ від 8.02.2023 р., протокол №5 https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/ycZUUg0fZUvD4QBZ4a18PWhTNJH8AbU6fANHzFAF.pdf

Звертаємо увагу! Вам необхідно:

- виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану;
- в обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом;
- завчасно приходити на заняття;
- бути у належній формі (шапочка, халат, бахіли);

- дотримуватись правил техніки безпеки;
- вимикати телефон, за виключенням інтерактивних занять;
- не виходити з аудиторії без дозволу викладача;
- глибоко та всебічно оволодіти знаннями та вміннями, котрі будуть необхідні майбутньому працівнику високої кваліфікації;
- бути комунікативними та відкритими до знань.

У випадку пропуску занять ви дієте відповідно Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Вивчення модуля передбачає самостійну роботу здобувача освіти, яка регламентована Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Полтавському державному медичному університеті.

Академічна доброчесність є фундаментом сталого розвитку вищої освіти та моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. Ми дотримуємося політики академічної доброчесності, визначеної Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету і просимо взаємності.

Оцінювання результатів навчання проходить прозоро і відкрито. Керуємося Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Якщо ви не згодні з результатами оцінювання, скористайтесь рекомендаціями Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.

Зі змістом усіх нормативних документів можна ознайомитись за посиланням <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Протезування різних категорій населення» являє собою адаптовану до потреб сучасної медицини модель університетського курсу, який передбачає набуття кожним здобувачем вищої освіти спеціальних знань, умінь і навичок, загальних та фахових компетентностей передбачених курсом. Здобувачі вищої освіти ознайомляться з різними видами протезів, механічними засобами та приладами, що використовуються в протезуванні, будовою та механізмом їх дії на організм людини, навчатися підбирати засоби індивідуально для певного пацієнта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є застосування фахівцем протезів та ортезів у процесі реабілітації та адаптації пацієнта після видалення чи травми частини тіла або органа.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити. «Протезування різних категорій населення» як навчальна дисципліна: базується на вивченні здобувачами вищої освіти анатомії та фізіології людини, травматології, біомеханіки, терапевтичних вправ й інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити. «Протезування різних категорій населення» як навчальна дисципліна: забезпечує послідовність та взаємозв'язок з терапевтичними вправами; терапією при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату; терапією при порушеннях діяльності нервової системи; технічними засобами переміщення в ерготерапії, іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування спеціальних умінь застосування знань із основ практичної діяльності у терапії та реабілітації в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності; забезпечує попередження патологічних змін, які виникають при обмеженнях рухової та заняттєвої активності.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування у здобувачів вищої освіти системи знань щодо видів, будови, застосування протезів та ортезів з метою відновлення втраченої функції органа, заняттєвої активності, психологічної рівноваги, повноціної життєдіяльності після різних захворювань, травм.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- знати показання, протипоказання та підготовку до протезування;
- знати види протезів верхніх і нижніх кінцівок та їх структури;
- вміти підбирати протези індивідуально для пацієнта в залежності від віку, статі, особливостей протікання захворювання, рівня фізичної підготовленості та стану здоров'я;
- принципи ендопротезування суглобів;
- знати матеріали, з яких виготовляють протези, ендопротези та ортези верхніх та нижніх кінцівок;
- знати механізми роботи протезів верхніх та нижніх кінцівок;
- знати девіації при різних рівнях ампутацій;
- знати види і призначення ортезних засобів;
- вміти використовувати протезні та ортезні засоби при різних патологіях в залежності від віку, статі, особливостей протікання захворювання, рівня фізичної підготовленості.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіореспіраторних та інших функцій організму.

Спеціальні:

СК 02. Здатність інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології та патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, що впливають на заняттєву активність та участь осіб різних вікових та нозологічних груп.

СК 03. Здатність аналізувати і враховувати у практичній діяльності вплив особистих факторів, функцій і структур організму та факторів середовища на заняттєву активність та участь.

Програмні результати навчання, згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

ПРН 05. Знати та розуміти основи теорії ерготерапії, враховуючи моделі практики ерготерапії (occupational therapy models), рамки практики (frames of reference), засновані на доказах, для вирішення заняттєвих потреб окремих осіб та груп, які отримують послуги ерготерапії.

ПРН 09. Навчати пацієнтів/клієнтів безпечному й ефективному використанню допоміжних засобів реабілітації, ортезів, протезів та інших адаптивних засобів та пристосувань для покращення функціональної мобільності, заняттєвої участі та пересування у громаді.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати: різновиди протезів, ортезів, загальні та конкретні показання, протипоказання, підготовку до протезування, принципи ендопротезування та протезування, матеріали, з яких виготовляють протези і ортези, порушення патерна ходи;

вміти: застосовувати різні види протезів, ортезів з метою відновлення відповідної функції органа, заняттєвої активності та участі, складати комплекс передопераційних та післяопераційних заходів протезування, підбирати протез індивідуально до пацієнта.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
----------	------------	--------------------

1	Поняття про протезування. Види протезів. Підготовка до протезування. Протипоказання до протезування. Схеми протезів верхніх та нижніх кінцівок.	2
2	Принципи протезування та види протезів верхніх кінцівок.	2
3	Принципи протезування нижніх кінцівок. Типи і види протезів нижніх кінцівок. Модульний принцип побудови протезів нижніх кінцівок.	2
4	Протезування нижніх кінцівок в залежності від рівня ампутації. Реабілітація після протезування кінцівок.	2
5	Ендопротезування колінного та кульшового суглобів. Реабілітація після ендопротезування суглобів.	2
6	Види ортезів. Ортезування верхніх та нижніх кінцівок.	2
Всього годин		12

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття про протезування. Види протезів. Нормативно-правове забезпечення протезування.	2
2	Підготовка до протезування. Протипоказання до протезування.	2
3	Схеми протезів верхніх та нижніх кінцівок. Комплектуючі протезів.	2
4	Протезування верхніх кінцівок.	2
5	Види протезів верхніх кінцівок.	2
6	Принципи протезування нижніх кінцівок. Типи і види протезів нижніх кінцівок.	2
7	Протезування нижніх кінцівок в залежності від рівня ампутації.	2
8	Модульний принцип побудови протезів нижніх кінцівок.	2
9	Реабілітація після протезування кінцівок.	2
10	Принципи навчання ходити на протезі.	2
11	Ендопротезування колінного суглоба.	2
12	Ендопротезування кульшового суглоба.	2
13	Реабілітація після ендопротезування суглобів.	2
14	Матеріали та обладнання для протезування. Біомеханічні принципи довжини кінцівки.	2

15	Девіації ходьби при різних рівнях ампутацій. Визначення якості протезування.	2
16	Поняття про ортезування. Види ортезів.	2
17	Ортезування верхніх та тулуба.	2
18	Ортезування нижніх кінцівок. ПМК (підсумковий модульний контроль)	2
Всього годин		36

Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	18
2	Підготовка до поточних контрольних заходів	6
3	Підготовка до ПМК	6
4	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять:	12
4.1	Особливості ерготерапевтичного втручання при підготовці кукси до протезування: Методи формування кукси, десенсибілізація (зниження чутливості) та профілактика контрактур для успішного використання протеза.	2
4.2	Адаптація домашнього та робочого середовища для осіб з протезами нижніх кінцівок: Як ерготерапевт допомагає змінити простір (ергономіка кухні, ванної, робочого місця) для безпечного та самостійного пересування.	2
4.3	Роль ерготерапії у подоланні фантомно-больового синдрому через дзеркальну терапію та сенсорну інтеграцію: Вплив ерготерапевтичних вправ на психофізіологічну адаптацію пацієнта до протеза.	2
4.4	Відновлення навичок самообслуговування у дітей з вродженими вадами кінцівок при первинному протезуванні: Специфіка ігрового підходу в ерготерапії для мотивації дитини користуватися протезом у повсякденному житті.	2
4.5	Ерготерапевтичний супровід пацієнтів з біонічними протезами верхніх кінцівок: Навчання користувача складним	2

	маніпуляціям (самообслуговування, робота за комп'ютером, приготування їжі) за допомогою високотехнологічних засобів.	
4.6	Ерготерапевтична оцінка ефективності протезування за допомогою міжнародних шкал (наприклад, COPM або DASH): Дослідження того, наскільки протез реально покращує якість виконання щоденних справ, які є важливими для пацієнта.	2
Усього годин		42

Індивідуальні завдання

- огляд наукової та методичної літератури відповідно до тематики практичних занять;

- участь у науково-дослідній роботі.

Перелік питань, який повинен засвоїти здобувач вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни (форма контролю – ПМК):

1. Що таке протезування, ендопротезування?
2. Класифікація протезів.
3. Показання до протезування.
4. Протипоказання до протезування.
5. Підготовка до протезування.
6. Принципи протезування та ендопротезування.
7. Матеріали, з яких виготовляють протези і ортези, комплектуючі протезів.
8. Типи і види протезів верхніх кінцівок.
9. Типи і види протезів нижніх кінцівок.
10. Принцип модульних протезів.
11. Класифікація модульних протезів.
12. Механізм ендопротезування колінного суглоба.
13. Механізм ендопротезування кульшового суглоба.
14. Реабілітаційні заходи після ендопротезування суглобів.
15. Види відхилення патерна ходи після протезування.
16. Класифікація ортезів.
17. Завдання ортезування.
18. Вимоги до ортезів.
19. Ортезування кінцівок.
20. Ортезування тулуба.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

- Збір анамнезу (клінічного, соціального, функціонального);

- Оцінка кукси (форма, стан шкіри, рубці, больові синдроми);
- Визначення рівня ампутації;
- Оцінка функціональних можливостей пацієнта;
- Визначення реабілітаційного потенціалу;
- Проведення вимірювань для протезування;
- Вибір типу протеза залежно від категорії пацієнта;
- Визначення компонентів протеза (гільза, колінний модуль, стопа тощо);
- Обґрунтування вибору матеріалів;
- Розробка індивідуального плану протезування;
- Врахування вікових, фізіологічних та соціальних особливостей;
- Зняття зліпків (гіпсових/цифрових);
- Моделювання гільзи;
- Виготовлення пробної гільзи;
- Остаточне виготовлення протеза;
- Підгонка та корекція протеза;
- Оцінка якості виготовлення;
- Аналіз ходи пацієнта;
- Виявлення порушень біомеханіки;
- Корекція налаштувань протеза;
- Оцінка рівноваги та координації;
- Використання функціональних тестів;
- Діти (врахування росту та розвитку);
- Особи похилого віку (коморбідність, зниження функцій);
- Військові та посттравматичні пацієнти;
- Пацієнти з судинними захворюваннями;
- Пацієнти з цукровим діабетом;
- Особи з вродженими вадами;
- Навчання надяганню/зніманню протеза;
- Тренування ходи;
- Навчання самообслуговуванню;
- Профілактика ускладнень;
- Робота з фізичним терапевтом;
- Ефективне спілкування з пацієнтом;
- Психологічна підтримка;
- Інформована згода;
- Робота з родиною пацієнта;
- Дотримання етичних норм;
- Дотримання техніки безпеки;
- Контроль якості протеза;
- Виявлення та усунення дефектів;

- Документування процесу протезування;
- Ведення медичної документації;
- Заповнення протоколів обстеження;
- Оформлення індивідуальної програми реабілітації;
- Опис виконаних процедур.

Методи навчання

- вербальні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- тематичні дискусії;
- аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод);
- імітаційні завдання;
- тренінги;
- практичні.

Форми і методи оцінювання

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- самоконтроль.

Система поточного та підсумкового контролю

Контрольні заходи з дисципліни «Протезування різних категорій населення» включає поточний та підсумковий контроль, який регламентується

«Положенням про організацію та методіку проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті».

Поточний контроль з дисципліни «Протезування різних категорій населення» проводиться у формі усного опитування, вирішення ситуаційних завдань, оцінки виступів здобувачів вищої освіти при обговоренні питань на практичних заняттях, дискусії, тощо.

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні

		обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вмiє зiставляти, узагальнювати, систематизувати iнформацiю пiд керiвництвом науково-педагогiчного працiвника, в цiлому самостiйно застосовувати її на практицi, контролювати власну дiяльнiсть; виправляти помилки, серед яких є суттєвi, добирати аргументи для пiдтвердження думок, володiє не менш нiж 75% знань з теми як пiд час опитування, та усiх видiв контролю.
3 (задовiльно)	D	Здобувач освіти вiдтворює значну частину теоретичного матерiалу, виявляє знання i розумiння основних положень з допомогою науково-педагогiчного працiвника може аналізувати навчальний матерiал, виправляти помилки, серед яких є значна кiлькiсть суттєвих, володiє не менш нiж 65% знань з теми як пiд час опитування, та усiх видiв контролю.
	E	Здобувач освіти володiє навчальним матерiалом на рiвнi вищому за початковий, значну частину його вiдтворює на репродуктивному рiвнi. володiє не менш нiж 60% знань з теми як пiд час опитування, та усiх видiв контролю.
2 (незадовiльно)	FX	Здобувач освіти володiє матерiалом на рiвнi окремих фрагментiв, що становлять незначну частину матерiалу, володiє менш нiж 60% знань з теми як пiд час опитування, та усiх видiв контролю.
	F	Здобувач освіти володiє матерiалом на рiвнi елементарного розпiзнання i вiдтворення окремих фактiв, елементiв, володiє менш нiж 60% знань з теми як пiд час опитування, та усiх видiв контролю.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу модуля з дисципліни і проводиться на останньому занятті модуля.

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Тематичні плани практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
3. Питання та завдання до контролю засвоєння дисципліни, перелік питань практичних навичок.
4. Силабус.

Рекомендована література

Базова

1. Філак Я.Ф., Філак Ф.Г. Протезування та ортезування у фізичній терапії: навчальний посібник / Я.Ф. Філак, Ф.Г. Філак - Ужгород: ФОН Сабов А.М. - 2018. - 103 с.
2. Доступно про протезування та реабілітацію [Електронний ресурс] / [І. Ткач, А. Новосад, О. Стеценко та ін.] – Режим доступу до ресурсу: <https://bazaznan.protezhub.com/>.
3. Конструювання та технології виготовлення протезів нижніх кінцівок: навч. посіб. / А. Д. Салєєва, О. Г. Аврунін, П. О. Баєв, С. В. Корнеєв, Я. В. Носова, І. В. Кабаненко, М. В. Зайцев, Т. О. Трофименко, І. Л. Тимофеєв. - Харків: ХНУРЕ, 2023. - 481 с.
4. Конструювання та технології виготовлення протезів верхніх кінцівок: навч. посіб. / А.Д. Салєєва, О.Г. Аврунін, О.М. Литвиненко, О.Г. Скрипка, Л.О. Белєвцова, Т.О. Трофименко, О.С. Істоміна, К.Г. Селіванова. Харків: ХНУРЕ, 2023. - 226 с.
5. Що потрібно знати про протези [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ossur.com.ua/useful-information-ukr/>.
6. Технології виготовлення гільзи протезу [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://learn.ztu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=180493>.
7. Протезування та штучні органи. Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня доктора філософії за освітньою програмою «Біомедична інженерія» спеціальності 163 «Біомедична інженерія» / І. Ю. Худецький, Ю. В. Антонова-Рафі, Г. В. Мельник, Є. В. Сніцар ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 5,61 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. –184 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/45797>.

Допоміжна:

1. Протезування [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://moz.gov.ua/protezuвання>.

2. Гільзи та системи кріплення протезів нижніх кінцівок [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://langs.physio-pedia.com/uk/lower-limb-prosthetic-sockets-and-suspension-systems-uk/>.

3. Деякі питання протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за новітніми технологіями та технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, та/або спеціальними виробами для занять спортом окремих категорій громадян, які втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/518-2014-%D0%BF#Text>.

4. Оцінка результатів протезування і ортезування: методичні рекомендації / А.Д. Салєєва та ін. Харків: УкрНДПротезування, 2012. 143 с.

5. Каталог комплектувальних виробів для виготовлення технічних засобів реабілітації індивідуального виробництва [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://wheelchairs.protez.eu/Wheelchairs/CatalogAccessories/Accessories>.

Інформаційні ресурси інтернет

1. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.

2. Забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.msp.gov.ua/content/zabezpechennya-tehnicnimi-ta-inshimi-zasobami-reabilitacii-specavtotransportom.html>.

Розробники:

д.пед.н., професор Валерій ЖАМАРДІЙ,

к.пед.н., доцент Людмила КЛЕЦЕНКО,

к.пед.н., доцент Євгенія СКРІННІК